

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-3-35 (Devralma)
Karar Sayısı : 11-15/266-90
Karar Tarihi : 10.3.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Nazlı VAROL, Nilgün KOCADAĞ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20

:- Cargill, Incorporated
15407 McGinty Road, Wayzata. Minnesota 55391, ABD

D. TARAFLAR :- Cargill, Incorporated

- Agrium, Inc.
13131 Lake Fraser Drive SE Calgary, Alberta T2J 7E8,
KANADA

E. DOSYA KONUSU: AWB Limited'in tahıl emtia ticareti işletmesinin Cargill Incorporated tarafından Agrium, Inc.'den devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

30

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 4.2.2011 tarih ve 993 sayı ile giren ve en son 18.2.2011 tarih ve 1314 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 28.2.2011 tarih ve 2011-3-35/Öİ-11-376.NV sayılı Birleşme/Devralma Ön İnceleme Raporu, 7.3.2011 tarih ve REK.0.07.00.00-120.01.05/71 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-15 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da özetle; AWB Limited'in tahıl emtia ticareti işletmesinin Cargill Incorporated tarafından Agrium, Inc.'den devralınması işleminin, 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olmakla birlikte, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasadaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığı, dolayısıyla bildirim konu işleme izin verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

50

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1.Taraflar

H.1.1. Devralan: Cargill Incorporated (Cargill)

60 Cargill, uluslararası çapta yiyecek ürünleri, tarımsal, finansal ve endüstriyel ürünler ve hizmetler üretmekte ve pazarlamaktadır. Cargill'in Türkiye'de bulunan iştirakleri, Cargill Tarım ve Gıda Sanayi Ticaret Anonim Şirketi, Cargill Gıda Hizmet ve Ticaret Ltd. Şti. ile Black River Hizmet Ticaret Ltd. Şti.'dir. Cargill ayrıca PNS Pendik Nişasta Sanayi A.Ş.'nin %50 hissesine sahiptir.

70 Cargill Tarım ve Gıda Sanayi Ticaret Anonim Şirketi ile Cargill Gıda Hizmet ve Ticaret Ltd. Şti. (kararın devamında iki şirket birlikte Cargill Türkiye olarak anılacaktır), Cargill'in Türkiye'de kurulu ve Türkiye'deki etkilenen pazarda faaliyet gösteren tek iştirakidir. Black River Hizmet Ticaret Ltd. Şti.'nin etkilenen pazardaki ürünlere yönelik hiçbir ticari faaliyeti yoktur. Bu şirket yalnızca Türkiye dışındaki Black River fonlarına ve kuruluşlarına mali konularda danışmanlık hizmetleri sunmaktadır. Aynı şekilde, Cargill'in Ülker Grubu ile bir ortak girişimi olan PNS Pendik Nişasta Sanayi A.Ş. de 80 yalnızca nişasta üretimi ve satışıyla iştigal etmektedir ve etkilenen pazarda hiçbir faaliyeti bulunmamaktadır.

80 Cargill Türkiye'nin faaliyeti yiyecek ve tahıl ünitelerini kapsamaktadır. Cargill Türkiye tarafından ticarete konu edilen tahıllar mısır, buğday, soya fasulyesi ve soya küspesi, arpa, ay çekirdeği, yağ ve yağlık tohum, don yağı ve linter pamuğundan ibarettir. Ayrıca, Cargill Türkiye, Toprak Mahsülleri Ofisinin (TMO) mısır, buğday ve arpa ihalelerine de katılmaktadır. Cargill Türkiye'nin yanı sıra, Cargill'in Cargill International SA (İsviçre) ve Cargill Agricultura SRL (Romanya) unvanlı iştirakleri de Türkiye'de tahıl faaliyetleri ile iştigal etmektedirler. Bu iştirakler doğrudan Türkiye'ye satış yapabildikleri gibi, Cargill Türkiye aracılığıyla da satış yapılmaktadır.

Cargill bunlara ek olarak İzmir - Yarımca'da modern bir tahıl limanı işletmektedir. Cargill, malların etkili ve ekonomik dağıtımını temin edebilmek açısından Türkiye'de hem kendi tesislerini kullanmakta hem de üçüncü kişilerden tesisler ve depolar kiralamaktadır.

Cargill'in hissedarlık yapısı incelendiğinde hiçbir hissedarının şirketi kontrol etmeye yetecek miktarda hisseyi elinde bulundurmadığı anlaşılmaktadır.

90 H.1.2. Devredilen: AWB Limited (AWB)

AWB, Avustralya Menkul Kıymetler ve Yatırımlar Komisyonu nezdinde (*Australian Securities and Investments Commission* - "ASIC") kayıtlı olan bir tarım yönetimi şirkettir. AWB yakın bir zamanda Agrium Inc. Tarafından devralınmıştır. Şirket Avustralya ve Yeni Zelanda'da tarımsal üretim ve ürünlerle ilgili çeşitli iş kollarında faaliyet göstermenin yanı sıra, AWB Cenevre ve AWB Hindistan markalı işletmeleri vasıtasıyla, uluslararası menşeli ürünlere ilişkin olarak ürün yönetimi hizmetleri sunmaktadır.

100 Türkiye’de AWB’nin herhangi bir Türk şirketinde doğrudan veya dolaylı hissedarlığı yoktur. AWB’nin Türkiye’deki faaliyeti buğday ve kırmızı mercimek satışlarından ibarettir.

Agrium, AWB’nin tamamına sahiptir. Devralma İşlemi’nin tamamlanmasından sonra, AWB’nin tahıl ticareti işi AWB’den ayrılacak ve Cargill tarafından devralınacaktır.

110 Bildirime konu devralma işlemi, AWB’nin çeşitli şirketlerini ve varlıklarını içeren tahıl emtiaları işletmesinin devralınmasından ibarettir. Hedef İşletme’nin faaliyetleri, diğer uluslararası işlemlerinin yanında, tahıl ticareti, Avusturalya’da bulunan çeşitli tahıl ticareti havuzlarına ilişkin yönetim hizmetleri, Avusturalya’da ülke içi nakliyat ve depolama ve tutma, dökme deniz taşıması, muhafaza ve ticaret finansmanı faaliyetlerini içermektedir. Devre konu işletme Türkiye’de AWB (Cenevre) S.A., AWB (Avusturalya) Limited ve AWB Harvest Finance Limited şirketleri aracılığıyla ihracat yoluyla kırmızı mercimek ve buğday satmaktadır.

Türkiye’deki pazarlara ilişkin olarak, devre konu işletmenin herhangi bir Türk şirketinde doğrudan veya dolaylı hissedarlığı bulunmamaktadır.

120 H.1.3. Devreden: Agrium Inc. (Agrium)

Agrium, Kanada merkezli ve hisselerinin tamamı Toronto Menkul Kıymetler Borsası ve New York Menkul Kıymetler Borsası’na kote edilmiş halka açık bir şirkettir.

Agrium, Kuzey ve Güney Amerika’da tarım ürün ve hizmetlerinin perakende satışına ilişkin önemli tedarikçilerindedir. Teşebbüs aynı zamanda tarımsal besin ve endüstriyel ürünlerin küresel çapta önde gelen bir üreticisi ve pazarlamacıdır.

130 Agrium’un herhangi bir Türk şirketinde doğrudan veya dolaylı hissedarlığı yoktur. Agrium, grup şirketlerinden Türkiye’de faaliyeti bulunan tek şirket olan Agrium Europe S.A.’yı 1 Temmuz 2010’da devralmıştır¹.

Şu anda Agrium’un hisselerinin %5’inden fazlasına sahip olan bir hissedar bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Agrium hiçbir kişi ya da kuruluş tarafından kontrol edilmemektedir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

140 Hisseleri devre konu olan AWB’nin tahıl işletmesinin Türkiye’de herhangi bir şirkette hissesi veya yönetiminde payı ve bir mal varlığı da yoktur. Bununla birlikte teşebbüs, Türkiye’ye ithalat yoluyla kırmızı mercimek ve buğday satışı yapmaktadır.

Devralan teşebbüs Cargill ise; Türkiye’de mısır, buğday, soya fasulyesi ve soya küspesi, arpa, ay çekirdeği, yağ ve yağlık tohum, don yağı ve linter pamuğu ticareti yapmaktadır.

¹ Eski unvanı Common Market Fertilisers S.A.olan Agrium Europe S.A.’nın %70 hissesi 2008 yılında ve %30 hissesi ise 1 Temmuz 2010 tarihinde Agrium tarafından devralınmıştır. Söz konusu işleme 4.11.2010 tarihli, 10-69/1452-552 sayılı Kurul kararında yer verilmiştir.

150 Tarafların Türkiye'deki faaliyetleri değerlendirildiğinde sadece buğday ticaretine ilişkin faaliyetlerinin çıktığı görülmektedir. Kurul tahıl ürünlerine ilişkin önceki kararlarında; pazarı tohumdan çıkan ürüne göre ayrı ayrı tanımlamıştır. Buna karşılık, tarafların faaliyetleri değerlendirildiğinde, işlem neticesinde mercimek pazarında herhangi bir yoğunlaşmanın yaşanmayacağı dikkate alınarak bu alana ilişkin ilgili ürün pazarı tanımı yapılmayarak ilgili ürün pazarı, iki tarafın faaliyetlerinin çıktığı "buğday" pazarı olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

160 Dosya konusu işlem taraflarının faaliyetlerinin pazara giriş, arz kaynaklarına ulaşma, üretim, dağıtım, pazarlama ve satış şartlarının bölgesel bir farklılık göstermemesi nedeni ile ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. Bildirime Konu İşlemin Niteliği

170 Dosya konusu işlem, Agrium'un kontrolünde olan AWB'nin tahıl işletmesinin Cargill tarafından devralınmasından ibarettir. Devralma işlemi, 15 Aralık 2010 tarihinde imzalanan bir Emtia Satım ve Yönetimi Anlaşması çerçevesinde düzenlenmektedir. Agrium, anlaşmanın hüküm ve şartları uyarınca AWB'nin tahıl ürünleri ticari işletmesini satın alacaktır.

H.3.2. Hukuki Değerlendirme

Bildirime konu işlemin gerçekleştirilmesiyle, mevcut durumda Agrium'un kontrolünde olan AWB tahıl ürünleri ticari işletmesinin kontrolü Cargill'e geçecektir. Dosya konusu devralma işlemi neticesinde anılan şirketin kontrol yapısında değişiklik meydana geleceği anlaşıldığından anılan işlem, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi anlamında bir devralmadır.

180 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesi; "Bu Tebliğ'in 5 inci maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma işleminde; a) İşlem taraflarının Türkiye ciroları toplamının yüz milyon TL'yi ve işlem taraflarından en az ikisinin Türkiye cirolarının ayrı ayrı otuz milyon TL'yi veya b) İşlem taraflarından birinin dünya cirosunun beş yüz milyon TL'yi ve diğer işlem taraflarından en az birinin Türkiye cirosunun beş milyon TL'yi aşması halinde söz konusu işlemin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur." hükmünü amirdir. İşlem taraflarının 2010 yılı cirolarına Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1: İşlem Taraflarının 2010 Yılı Ciroları (TL)

	Cargill (Haziran 2009-Haziran 2010)	AWB
Dünya Cirosu	.....	....
Türkiye Cirosu	.....	.....

Kaynak: Bildirim Formu

190 Cargill'in Haziran 2009 - Haziran 2010 döneminde Dünya çapında elde ettiği ciro .....TL, AWB'nin 2010 yılı Dünya cirosu ise .....TL'dir. İşlem taraflarından Cargill'in Haziran 2009 - Haziran 2010 dönemi Türkiye cirosu .....TL, AWB'nin 2010 yılı Türkiye cirosu ..... TL'dir. Dolayısıyla, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7.

maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde öngörölmüş olan eşikler aşıldığından işlem izne tabidir.

Öte yandan Tebliğ'in 7(1,b) maddesi ile getirilen bildirim yükümlölüğünün tek istisnası Tebliğ'in 7(2). maddesine göre, eşikler aşılsa dahi, "ortak girişimler" hariç olmak üzere, herhangi bir etkilenen pazarın bulunmaması halidir.

200

Bildirime konu işlem, AWB üzerinde Cargill'in mutlak kontrol oluşturmasını sağlayacak bir devralma olduğundan, devralmanın bildirim tabi olup olmadığının tespitinde etkilenen pazarın varlığı önem arz etmektedir. 2010/4 sayılı Tebliğ'in ekinde yer alan bildirim formunda;

"Bildirim konusu işlemde etkilenme ihtimali olan ve

a) Taraflardan iki veya daha fazlasının aynı ürün pazarında ticari faaliyette bulunduğu (yatay ilişki),

b) Taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üstpazarında ticari faaliyette bulunduğu (dikey ilişki), ilgili ürün pazarları, etkilenen pazarları oluşturmaktadır."

210

ifadelerine yer verilerek etkilenen pazarın nasıl tespit edileceği ortaya konulmaktadır.

İşlem tarafı olan teşebbüslerin her ikisinin de faaliyet gösterdiği tek pazarın buğday pazarı olmasından dolayı devralma işlemi sadece bu pazarda yatay bir örtüşmeye yol açacaktır. Tablo 2'de tarafların Türkiye buğday pazarındaki ciro ve pazar paylarına yer verilmektedir.

Tablo 2: Etkilenen Pazarda Tarafların Pazar Payları ve Ciroları (2008-2010)

		2008	2009	2010
Cargill	Ciro (TL)			
	Pazar Payı (%)			
Agrium (AWB)	Ciro (TL)			
	Pazar Payı (%)			

Kaynak: Bildirim Formu

220

Tarafların buğday pazarındaki toplam pazar payları %... gibi düşük bir orandır. Bunun yanı sıra pazarda faaliyet gösteren diğer teşebbüslerin pazar paylarının %...i aşmadığı, ancak taraf teşebbüslerin toplam pazar paylarından daha yüksek pazar payları ile faaliyet gösteren teşebbüslerin de bulunduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 3: Etkilenen Pazarda Rakip Teşebbüslerin Pazar Payları (2008-2010, %)

	2008	2009	2010
Buğday			
Eriş Un			
Beşler			
Doruk Un			
Ankara Un			
TMO			

Kaynak: Bildirim Formu

230

Yukarıda sayılan nedenlerle bildirim konu devralma işleminin, etkilenen pazarda mevcut bir hakim durumu kuvvetlendirmeyeceği ya da yeni bir hakim durum yaratmayacağı kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

240 Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.